

Образложење

Уставноправни и законски основ:

Уставноправни и законски основ за доношење Закона о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине је садржан у члану ИВ.4 а) Устава Босне и Херцеговине и члану 2.9 став (1) тачка 18. Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 и 24/24).

Разлози за увођење прописа и образложење предложених законских рјешења:

Члан 2.11 Због повећаних надлежности Централне изборне комисије БиХ, а имајући у виду да Савјет министара БиХ није усвојио Правилник о унутрашњој организацији Централне изборне комисије БиХ, за успјешно провођење предстојећих избора, потребно је хитно усвајање наведеног Правилника. Наведено је неопходно како би Централна изборна комисија БиХ могла извршити све додатне надлежности и овлашћења која су произашла из вишегодишњих измјена и допуна Изборног закона БиХ. Осим тога, наведена одредба за циљ има омогућити Централној изборној комисији БиХ независност, те јачање капацитета у извршавању надлежности наметнутих одредбама Изборног закона БиХ.

Члан 3.10 Члан 3.10 након овог приједлога гласи:

(1) Евиденција Централног бирачког списка садржи сљедеће податке о држављанима Босне и Херцеговине који имају бирачко право:

- а) презиме и име и име једног родитеља,
- б) датум рођења,
- ц) јединствени матични број,
- д) пол,
- е) назив општине гдје бирач има пребивалиште, односно назив општине гдје бирач има боравиште,
- ф) адреса пребивалишта или боравишта (мјесто, улица, кућни број),
- г) назив општине односно изборне јединице за коју лице има право гласа,
- х) бирачка опција,
- и) бирачко мјесто,
- ј) датум пријаве пребивалишта или боравишта и
- к) рубрика "напомена".

(2) Поред података наведених у ставу (1) овог члана, за потребе аутентификације и идентификације бирача на бирачком мјесту, евиденција Централног бирачког списка може садржавати и биометријске и остале податке бирача са идентификационог документа:

- а) отисак прста лијеве и десне руке,
- б) фотографију бирача са идентификационих докумената и
- с) датум важење идентификационих докумената.

(3) На основу електронске евиденције Централног бирачког списка, сачињавају се изводи из Централног бирачког списка.

(4) Изводи из Централног бирачког списка могу се израђивати у штампаном и електронском облику.

(3) Форму, начин коришћења и садржај извода из Централног бирачког списка који се користе за провођење избора утврђује Централна изборна комисија БиХ, водећи рачуна о Закону о заштити личних података.

Наведене допуне имају за циљ омогућавање увођења изборних технологија у изборни процес

Члан 4.19 – Измјена у овом члану би омогућила да се испоштује равноправна заступљеност полова на листама које броје укупно 8 кандидата на начин да би на кандидатским листама са укупно 8 кандидата, дошло до једнаке заступљености кандидата оба пола на листама, односно 4 жене и 4 мушкарца, а у циљу испуњавања препоруке ОДИХР-а.

Члан 5.14 став (2) и (3) се бришу, али се наведени ставови у измјењеном облику пребацују у члан 5.15.

Члан 5.15 Да би се гласачки листић учинио прегледнијим, потребно је извршити редизајн истог, на начин да се бришу ставови (4) и (5) који су прописивали да гласачки листић садржи упутство о начину испуњавања гласачког листића и упутство гласачу за коришћење изборних технологија које утичу на начин гласања, те се предложеном нормом новог члана 5.15 брисани ставови (4) и (5) постојећег члана. Дакле, да би се примјениле специфичне изборне технологије потребно је изглед гласачког листића прилагодити употреби истих у изборном процесу, а што је један од услова из одредбе члана 20.16е. Централна изборна комисија БиХ по први пут уводи употребу специфичних изборних технологија у изборни процес, а за исто су издвојена средства у износу од 112.500.000,00 КМ. Цијенећи огромна средства која су издвојена да би сачували интегритет изборног процеса неопходно је усвајање норме којом би се изглед гласачког листића прилагодио употреби специфичних изборних технологија.

Члан 5.17. Због дилема које су се јављале у примјени законске норме, када је попуњени гласачки листић неважећи, потребно је боље односно прецизније дефинисати норму у смислу да свако дописивање неког знака исл. на попуњени гласачки листић не подразумева аутоматски да је у питању неважећи гласачки листић.

Члан 5.23 – У овом члану измјена се врши са циљем омогућавања увођења специфичних изборних технологија у изборни процес, односно нормирањем бројања гласачких листића на бирачком мјесту у случају када се бројање врши употребом специфичне изборне технологије.

Члан 5.23а У приједлогу новог члана 5.23а, који нормира случај када се пребројавање не врши употребом изборних технологија, односно када се бројање гласачких листића на бирачком мјесту врши ручно.

Члан 5.25а Постојећом нормом није прописана процедура поступања бирачког одбора на бирачким мјестима на којима се користе оптички скенери, те се приједлогом новог чланом 5.25а наведено прецизира односно прописује се процедура штампања завршног извјештаја, у колико примјерака се штампа, шта извјештај садржи, коме се шаље.

Члан 5.30 Постојећом нормом није прописано ко и када може поднијети захтјев за поновно бројање гласачких листића у случају електронског бројања гласова, па се овим приједлогом наведено нормира. Исто тако прецизира се начин поновног бројања у Главном центру за бројање, те се прописује поновно контролно бројање одређених бирачких мјеста, а која ће Централна изборна комисија БиХ одредити методом случајног узорка према критеријима утврђеним подзаконским актом

Члан 16.17б Члан 16.17б У овом члану ријечи „уложити максималне напоре да“ и „осигурају“ се бришу јер су сувишне. Уважавајући препоруку ОСЦЕ/ОДХИР број 20 приједлог је да се иза ријечи на изборима дода ријеч „осигурати“, те иза ријечи заступљеност ријечи „и наизмјенично представљање“ како би се додатно потакнуло кандидовање жена на изборима и омогућило истим повећање количине бесплатног времена емитовања, као и повећање државних средстава која им се додјељују.

У овом члану се додаје нови став (2) којим за циљ да пружи заштиту повријеђених права из става (1) овог члана. Овим приједлогом проводи се и препорука ОСЦЕ/ОДХИР број 24. која има за циљ да све одлуке Централне изборне комисије БиХ требају бити подложне преиспитивању пред Апелационим одјељењем Суда БиХ.

Члан 19.9 Овим приједлогом предвиђају се санкције због кршења одредбе члана 16.17б, с обзиром да Изборни закон БиХ није прописивао санкције за кршење ових одредби.